

Mitä kaupunki aikoo tehdä?

Oulussa on tullut julki alaikäisiin tyttöihin kohdistunut seksuaalirikosten sarja. Koskemattomuus on suomalaisen yhteiskunnan perusarvo, jota kaikkien tulee kunnioittaa. Suomessa ja Oulussa kansalaiset ovat voimakkaasti ilmaisseet sen, että seksuaalirikoksia ei hyväksytä.

Oulun kaupunki tekee toimia seksuaalirikosten ehkäisemiseksi ja uhrien auttamiseksi, mutta kaupunkia on myös arvosteltu siitä, että toimintamme ei ole riittävää. Olen myös henkilökohtaisesti saanut palautetta siitä, miten olen toiminut tai jättänyt toimimatta. Palaute on ollut pääasiallisesti asiallista, perusteltua ja huomioonotettavaa, mutta joukossa on myös niitä, jotka purkavat vihaa ja haluavat uhkailla. Mukana on ollut myös niitä, jotka kohdistavat arvostelunsa myös niitä ihmisiä kohtaan, joilla ei ole mitään osuutta tapahtuneisiin rikoksiin.

Oulun kaupungille luvattiin ministeriöstä rahoitusta seksuaalirikoksia ehkäiseviin uusiin toimiin. Kaupunki jätti valtiovarainministeriölle toimintasuunnitelman ja avustushakemuksen nimeltä Oulun pilotti 2019–2020. Valtioneuvosto on julkaissut toimet, mitkä valtio käynnistää rikosten torjumiseksi ja ehkäisemiseksi. Vielä emme ole saaneet selkeää päätöstä siitä, miten valtioneuvosto avustaa kaupunkia sen esittämässä toimissa.

Kaupungin hakemuksessa kuvataan alaikäisiin kohdistuvia seksuaalirikoksia kansallisella tasolla. Hakemuksessa kerrotaan myös Oulun tilannekuva ja mitkä ovat seksuaalirikoksia ehkäisevät toimet tällä hetkellä Oulun kaupungin palveluissa. Lisäksi hakemuksessa kuvataan uhrin ja perheen tuen palvelut ja viranomaisyhteistyö.

Keskeisin tekijä on ymmärtävä ja huomaava vanhemman huolenpito. Vanhemmuuden tukemiseksi kotona, kouluissa, kaikissa kohtaamispaikoissa ja viranomaisverkostoissa haluamme vahvistaa myönteistä lapsi-aikuisen-suhdetta. Tätä toteutetaan jakamalla tietoa ja järjestämällä ohjausta, neuvontaa ja alueellisia koulutuksia. Tavoitteena on, että vanhemmat ja alueen toimijat sopivat yhdessä kasvua ja kehitystä suojaavien rajojen ja sopimusten tekemisestä ja sitoutumisesta niihin.

Lasten ja nuorten parissa työskenteleville järjestetään koulutusta seksuaalirikoksien tunnistamiseksi ja niihin puuttumiseksi. Lisäksi koulutuksissa annetaan tietoa riskeistä, ammatillisesta tuesta ja toimintamalleista rikosten ehkäisemiseksi. Uhrien kanssa työskenteleville järjestetään ammatillista lisäkoulutusta auttamistyön tukemiseksi.

Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistamiseksi perustetaan liikkuva interventioryhmä. Työryhmä jalkautuu häirintätilanteisiin tai kriisityötä edellyttäviin kriisi- ja uhkatilanteisiin. Työryhmä antaa ennaltaehkäisevää tukea lapsille ja nuorille, joiden tilanteesta herää huoli. Lisäksi työryhmä antaa tarpeen mukaan konsultaatiota sekä koulutusta varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten henkilöstölle.

Tarkoitus on perustaa uudenlainen nuorten kohtaamispaikka, jossa toimivat nuorten parissa työskentelevät mm. nuoriso-, mielenterveys- ja päihdepalvelut, seurakunnat ja järjestöt, esim. Walkers. Uusi toimintamalli suunnitellaan yhdessä nuorten ja eri toimijoiden kanssa. Toimintaan kuuluu seksuaaliterveysneuvonta sekä nuorten kohtaaminen verkossa. Nuoria aktivoidaan kehittämään ratkaisuja somen turvalliseen käyttöön.

Nuorten itsetunnon vahvistamiseksi kerätään tarinoita Oulusta nuorten kertomana. Tarkoitus on toteuttaa yhdessä yläkoululaisten kanssa media- ja koulutusinterventio, jonka tuloksena syntyvät esitykset julkaistaan videoina paikallisissa ensi-illoissa ja mediassa. Interventio auttaa ehkäisemään vihapuhetta ja vahvistaa luottamusta yhteisössä sekä lisää nuorten osallisuutta.

Tavoitteena on myös vahvistaa monialaista viranomaisyhteistyötä ja tehostaa kotouttamista tukevia toimia. Toimenpiteillä pyritään ehkäisemään sekä kantasuomalaisten että maahanmuuttajien tekemiä seksuaalirikoksia niin, että rikoksia ei enää tapahtuisi.

Ministeritapaamisessa Oulun kaupunkia kannustettiin esittämään myös täysin uusia toimintatapoja ja palveluita, joita voitaisiin toteuttaa myös muissa kunnissa. Ministeriöistä on kerrottu, että Oulun pilotti on hyvä. Todennäköisesti on myös niitä, jotka näkevät, että pilotti ei ole riittävä tai esitetyt toimet eivät ole oikeita. Mikäli kaupunki ei tule saamaan ministeriöistä riittävästi hakemaamme rahoitusta, on aika esittää rahoituksen hyväksymistä kaupungin tämän vuoden talousarvioon.

Lopuksi haluan kiittää piispaa tämän arvofoorumin koolle kutsumisesta. On hyvä, että eri toimijat voivat kokoontua ja pohtia, mitä yhteiskunta ja ihmiset yhdessä voivat tehdä keskinäisen luottamuksen ja turvallisuuden tunteen hyväksi.

Päivi Laajala
Oulun kaupunginjohtaja